

Nytt regjerings- kvartal - BT1

Norges største byggeprosjekt er overlevert innen tidsfristen, til lavere kostnad og med høyere miljøklasse enn det som var målet.

Sindre Sverdrup Strand
sss@bygg.no

Bygging av nytt regjeringskvartal i Oslo er det største byggeprosjektet noensinne gjennomført på

norsk landjord. Byggetrinn én har en kostnadsramme på 24,7 milliarder kroner. Byggetrinnet, som had-

de oppstart i 2021, var i mål med kontraktsarbeidene høsten 2025, med innflytting denne våren.

H-BLOKKA

Bruttoareal:
15.300 kvadratmeter
Byggherre: Statsbygg
Totalentreprenør:
Skanska

A-BLOKKA

Bruttoareal:
17.300 kvadratmeter
Byggherre: Statsbygg
Totalentreprenør:
HENT

D-BLOKKA

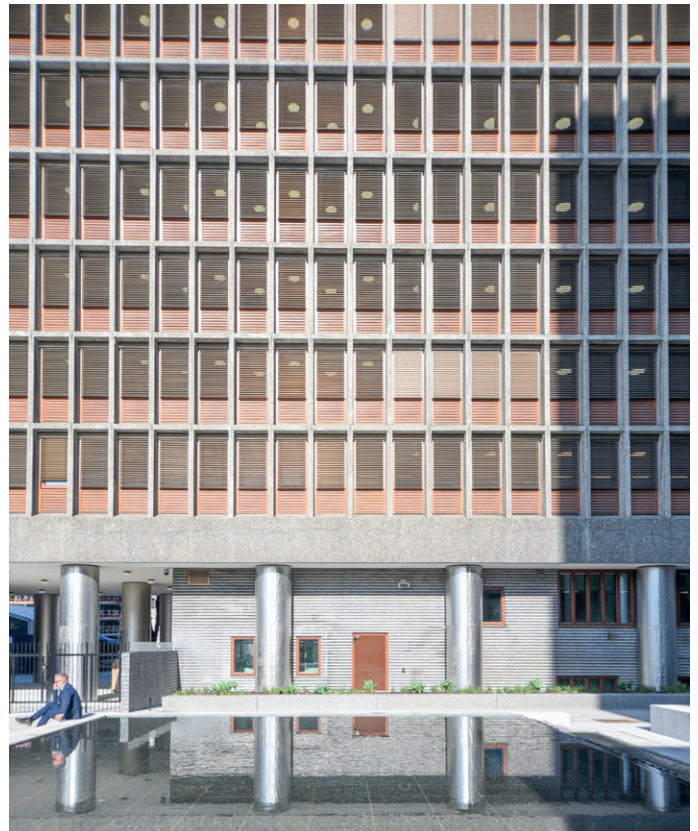
Bruttoareal:
29.500 kvadratmeter
Byggherre: Statsbygg
Totalentreprenør:
HENT

KJELLERANLEGG

Bruttoareal:
24.800 kvadratmeter
Byggherre: Statsbygg
Totalentreprenør:
Veidekke

Det nye regjeringskvartalet endrer bybildet i Oslo. D-blokka synes godt fra Youngstorget.

Denne fasaden ble kraftig skadet under bombeangrepet 22. juli 2011, men har blitt brakt tilbake med blant annet nye vinduer og nytt trepanel – i eik, da det ikke var nok teak til å dekke begge langsidene i H-blokka.

Prosjektet er gjennomført på tiden og med en forventning på 2,5 milliarder kroner under kostnadsrammen. Den endelige summen kommer sluttoppgjøret leveres etter ett års prøvedrift.
– Det er meget sterkt økonomisk

resultat. I en størrelsesorden som ikke er vanlig verken privat eller offentlig sektor, sier prosjektdirektør Jarl Bringedal.

Byggingen av nytt regjeringskvartal baserer seg på mellom 120 og 130 oppdragsbrev fra

TEAM URBIS:

Arkitekt: Nordic Office of Architecture | Haptic Architects

Rådgivende ingeniører: COW | Rambøll | Aas-Jakobsen | Asplan Viak | Afry

LARK: Bjørbekk & Lindheim | SLA

IARK: Scenario | I-d Interiørarkitektur & Design og Cadi

BYROM

Bruttoareal:

Ca. 34.000 kvadratmeter

Byggherre: Statsbygg

Totalentreprenør:

Agaia

ENERGIFORSYNING

Byggherre: Statsbygg

Totalentreprenør:

AF Gruppen

Sluttkostnad ink. mva.:

2.170 milliarder kroner

POST- OG VARESENTRAL PÅ MASTEMYR

Bruttoareal: Ca. 2.400 kvadratmeter

Byggherre: Statsbygg

Totalentreprenør: Mebyr

Sluttkostnad ink. mva.: 350 millioner kroner

Lindealleen foran høyblokka i regjeringskvartalet stammer fra helt tilbake på 1800-tallet da Rikshospitalet lå på tomten.

Einar Gerhardsens plass ligger mellom de tre byggene i første byggetrinn av det nye regjeringskvartalet.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD).

– Det i seg selv er spesielt i dette prosjektet, men jeg må også si at vi har hatt et veldig godt samarbeid med oppdragsgivende departement i dette prosjektet. Uten gjensidig tillit mellom oss og DFD, hadde dette vært vanskelig å gjennomføre, påpeker Bringedal.

Samspill

Prosjektdirektøren understreker at godt samarbeid og samspill har vært helt nødvendig for å lykkes med gigantprosjektet.

– Det er typisk for et megaprojekt at det er vanskelig å få alle til å gå i takt. Dette kommer ikke bare av at prosjektet er veldig stort med mange delprosjekter og delorganisasjoner, men også at man er helt avhengig av å ha gode, erfarne folk i et slikt prosjekt, og de er ofte veldig autonome. Det var ingen rutiner i Statsbygg-systemet som fanget dette opp før vi startet, og vi har brukt veldig mye tid og ressurser på å utvikle de riktige rutineene for kostnadsstyring, fremdriftstyring, usikkerhetsstyring og kvalitetsstyring. Vi har også jobbet

DR. TECHN.
OLAV OLSEN
ARTELIA GROUP

Dr.techn. Olav Olsen AS

Vi leverer ingeniørfaglig presisjon til noen av Norges mest krevende infrastrukturprosjekter, som ombyggingen av Ring 1. Smarte, robuste løsninger kombinert med tung ekspertise sørger for trygg fremdrift og høy verdi for våre oppdragsgivere. Våre tverrfaglige rådgivningsteam følger prosjektet sømløst gjennom alle faser, fra idé og konsept til ferdigstillelse.

For mer info, besøk vår hjemmeside:
www.olavolsen.no

Vi er stolte over å ha
bidratt til å realisere
prosjektet Regjerings-
kvartalet Høyblokka

SKANSKA

Betongentreprenør

Stenseth & RS

www.stenseth-rs.no

D-blokka viser godt frem norske råvarer i fasadene.

veldig mye med kulturbygging, med felles samlinger og felles vernerunder og rapporteringsmøter på tvers av delorganisasjonene, forteller Bringedal.

Første byggetrinn i prosjekt Nytt regjeringskvartal er gjennomført med ni delprosjekter på over milliarder, i tillegg til rundt 230 mindre kontrakter i et spenn fra noen få millioner kroner til flere hundre millioner kroner.

– Dette er ikke ett prosjekt, men en portefølje av prosjekter, understreker prosjektdirektøren.

Tid er penger

Bringedal forteller at det har gått bra med prosjektporteføljen. Det gigantiske byggeprosjektet har måttet tåle mye kritikk siden oppstart, blant annet fra Trygve Slagsvold Vedum (Sp), som var finansminister under deler av byggingen.

– Det har vært utrolig mange negative medieoppslag, og på grunn av sikkerheten i prosjektet kan vi ikke forklare oss heller. Det er jo ikke sunt for folk som jobber i et prosjekt, og det skaper uro. Men vi vet hva vi har levert her. 95 prosent av alle megaprojek-

Mellom H-blokka og G-blokka er det også bygget en inngangspaviljong til et nytt, permanent 22. juli-senter.

www.con-form.no

Con-Form har levert og montert vegger til D- og A-blokken

Con-Form effektiviserer byggeprosessen med råbygg i betong

Vi leverer i total underentreprise til entreprenører og byggherrer i Norge.

BEST PÅ RÅBYGG

H-blokka er rehabilitert til moderne standard, men med en tidskoloritt fra tidligere tiår. Foto: Frode Aga

Kunst og fasader i H-blokka er renset, rehabilitert og returnert til bybildet.

ter, og i alle fall politisk styrte megaprojekter, ryker på kostnad. Vi er innenfor både på tid og kostnad, noe som absolutt henger sammen, for det er ikke til å stikke under stol at i et prosjekt hvor en stor del av hele Norges byggenæring er involvert og alle jobber på timer, blir det dyrt med forsinkelser, sier Bringedal.

Totalt fire millioner arbeidstimer er lagt ned i første byggetrinn. Bringedal forteller at de i løpet av prosjektet har hatt både H1-skader og H2-skader, men er stolt av at

ingen i prosjektet har hatt noen arbeidsskader med varige mén.

– Alle er tilbake i jobb. Det er det viktigste i ethvert prosjekt, understreker han.

Outstanding

En annen ting prosjektlederen forteller at han er stolt over, er kvalitetene i byggene som store deler av det norske regjeringsapparatet har flyttet inn i.

– Det er egentlig noen skarve kontorbygg, og det er vel ikke noen milepæl i norsk byggehistorie,

Profesjonell solskjerming med lang levetid og lekkert design

Vi bistår arkitekter og utbyggere med integrert solskjerming fra idé til ferdigstillelse.

Vi ønsker å takke Profiltteam for tillitten de viste oss når de gav oss kontrakten på utvendige persienner til H blokka. Vi ønsker også å takke HENT for tilsvarende tillitt på D blokka.

Vi er også stolte av å ha levert KNX komponenter og skyggeprogrammering til A, D og H blokka i samarbeid med GK inn klima.

www.solskjermingsgruppen.no

Med de fremste
fagfolkene i ryggen

Vi gratulerer Statsbygg med nytt regjeringskvartal,
og takker for tilliten som byggherrerådgiver.

afry.no

Picassos «Fiskerne», sandblåst av Carl Nesjar, prydet tidligere Y-blokka, men har fått sin nye plass som en del av A-blokka.

men det er ikke hvem som helst som skal inn i dem. Dette representerer hele Norges regjeringsapparat, og kvaliteten på arbeidene reflekterer dette. De skal være sikre å jobbe i, ikke bare med tanke på mulige terrorangrep, men også i den forstand at informasjonen som deles i byggene, ikke skal komme på avveie. Og så er det viktig i 2026 at vi bygger det ypperste innen miljøsertifisering. Vi har hatt et krav på oss å levere innenfor Breeam-Nor Excellent, men rapportene fra revisor sier at vi faktisk klarer Outstanding – sertifiseringens høyeste nivå – i alle

tre bygg. Det er bare 19 nybygg som har den sertifiseringen fra før av, og ingen i Statsbyggs portefølje. At rehabprosjektet Høyblokka også oppnår Outstanding-karakter er helt fantastisk og noe som vi virkelig kan være stolte av, sier Bringedal.

Prosjektdirektøren understreker at de har grunn til å være stolte av det de har fått til i regjeringskvartalet, selv om han sier at han begynner å bli lei av å skryte.

– Du må skryte av deg selv i dette prosjektet, for det er ingen andre som gjør det. Vi blir konstant utsatt for negativitet, og en del av jobben

Ingen spor av terroren er å se i den nyåpnede H-blokka.

Foto: Hufton + Crow Photography

som leder er å feie den negativiteten vekk, sier han.

Sikkerhetskultur

Bringedal understreker at prosjektet har vært helt avhengig av å levere på alle parametere for å unngå forsinkelser, overskridelser og alvorlige ulykker. Men det lar seg ikke gjøre å bygge et så stort og komplisert prosjekt uten å støte på utfordringer.

– Vi har selvfølgelig hatt flere hendelser, innbrudd på byggeplassen, demonstrasjoner som har kommet i veien for byggingen, ministerbesøk, skyteepisoder, arbeidere som har blitt påkjørt av sparkesykler... Vi har også hatt uønskede hendelser innenfor byggeplassgjerdet som har skaket oss og som vi har måttet ta tak i, vi har jobbet med strenge sikkerhetskrav, og det har hendt at vi har måttet fjerne folk fra organisasjonen. Dette er vonde ting, men selv om sikkerhetsloven og de kravene som departementet har stilt oss, til tider har vært krevende, har også garderoben blitt helt rensert for kjeltringer. Vi har fått en litt annerledes sammensetning av folk hvor alle er klarert med god vandel. Det har vært en kjempefordel for kulturen i prosjektet, og jeg vil absolutt si at

det ikke har gått ut over mangfoldet på byggeplassen heller. Vi har hatt 92 forskjellige nasjonaliteter og alle kjønn representert. Det har vært en styrke for prosjektet og et kvalitetstegn for det norske samfunnet, sier Bringedal.

Varig, verdig, vennlig og vakkert

Det nye regjeringskvartalet er utformet av grupperingen Team Urbis, under ledelse av grunnleggende partner Gudmund Stokke i Nordic Office of Architecture. Stokke mener åpningen av det første byggetrinnet viser noe av hvordan Norge har svart på terrorangrepet 22. juli 2011.

– Stoltenberg sa den gang at vi skulle svare med mer åpenhet, mer demokrati, mer humanitet, men aldri med naivitet. Det er det vi gjør her. Det nye regjeringskvartalet er en helt ny bydel i Oslo, en human, demokratisk og åpen bydel. Dette er helt unikt internasjonalt, og veldig mye internasjonal dekning av prosjektet dreier seg om akkurat det. Da vi leverte løsningsforslaget i denne konkurransen, hadde vi noen egne stikkord: Varig, verdig, vennlig og vakkert. Implisitt er dette de samme verdiene. Byggene skal være Norge verdig, og de skal

PAS
INGENIØRER

Byrom, infrastruktur og sikkerhet

Vi har levert BIM, stikning og 3D-skanning.

Telefon: 95 41 01 61 - Rune Hedman: rune@pas-as.no
Klokkergårdveien 16, 1711 Sarpsborg

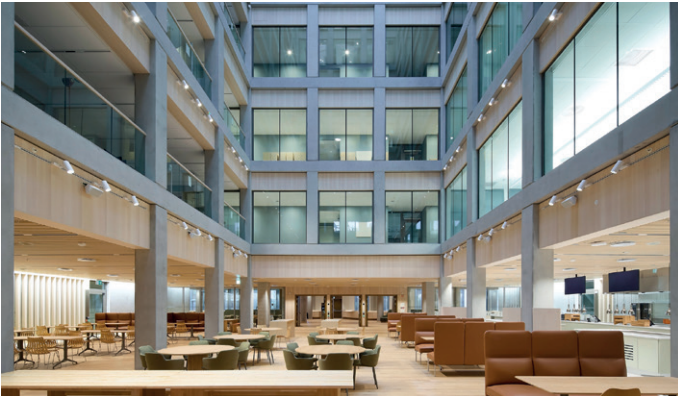
www.pas-as.no

FIRESAFE

Vi har utført
branntetting,
brannisolering
og brannmaling.

Tlf 22 72 20 20
support@firesafe.no
firesafe.no

Et stort atrium i D-blokka bringer dagslys inn i sentrum av bygget, og gir de ansatte i departementene et stort felles område for mat og mingling.
Foto: Hufton + Crow Photography

Kunstverket «Sites of a Breach, Delays in a Dream; A Surface Half Asleep» av Damla Kilickiran pryder sokkelen i A-blokka.

stå i over 300 år. Samtidig skal regjeringskvartalet være et vennlig og vakkert sted hvor folk skal ønske å komme inn, forteller Stokke.

Gjenåpningen av Johan Nygaardsvolds plass på den ene siden av Høyblokka og Einar Gerhardsens plass på den andre, lar folk oppleve de tre nyåpnede regjeringsbyggene fra utsiden. Store glassfasader i A-blokka og i samhandlingsstrøket som forbinder alle bygningene, gir publikum visuell tilgang til noen av de flotteste interiørene også.

Ett hus

– Folk inviteres inn fra øst og vest til regjeringskvartalet. Det er mye glass, men også norsk naturstein i fasadene. På denne måten bringes flere deler av Norge inn til regjeringskvartalet. Innvendig, og spesielt i samhandlingsstrøket, er det norsk tre og norsk håndverk. Vi har vært veldig opptatt av å bruke norske produkter, og det har også Statsbygg og departementet vært. I tillegg til at treverket er kortreist, er det en viktig verdi at det er norske designere som har utformet møblene. Det er veldig mye godt håndverk her, sier Stokke.

Det såkalte samhandlingsstrøket binder de tre første byggene i det nye regjeringskvartalet sammen, og inneholder blant annet den første og foreløpig eneste felleskantinen i regjeringskvartalet.

– Regjeringskvartalet skal bestå av syv bygninger, men det er ett hus. Samhandlingsstrøket går som et stort tremøbel gjennom huset, og var, sammen med utformingen av A-blokka og de mer dempede blokkene langs Grubbegata, en stor del av grunnen til at vi vant konkurransen om å utforme regjeringskvartalet. Vi ser at det

blir bra, og vi får gode tilbakemeldinger. Det er utrolig hyggelig å se hvordan folk reagerer når de kommer inn her. Prosjektet har blitt snakket ned i alle år, men nå kan alle se at det blir fantastisk, sier Stokke.

Han er godt fornøyd med første byggetrinn.

– Ferdigstillelsen av byggetrinn én er en viktig milepæl. Mye gjenstår fortsatt i regjeringskvartalet, men mange av kortene for hvordan dette skal bli, er nå lagt, sier Stokke.

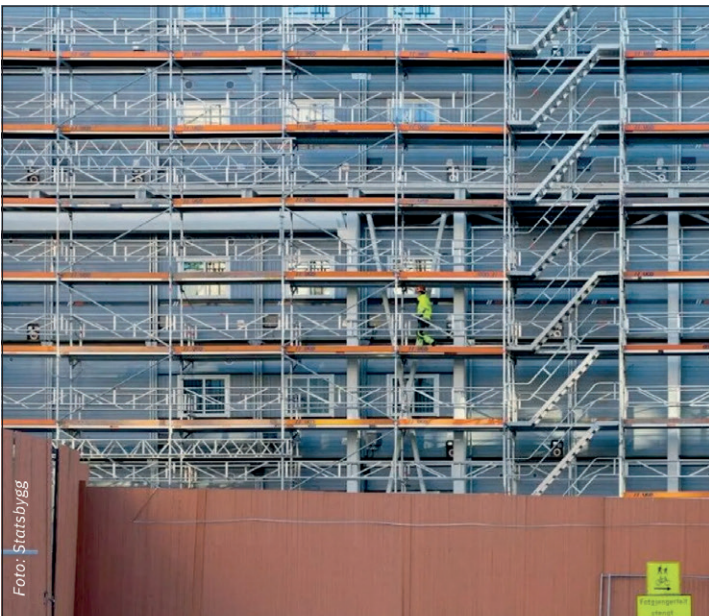

Foto: Statsbygg

UCO HAR RIGG- OG DRIFTSENTREPRISEN PÅ PROSJEKTET NYTT REGJERINGSKVARTAL

Prosjektet omfatter prosjektering, etablering, drift og demontering av alle installasjoner som er felles for entreprenørene involvert i gjennomføring av det nye regjeringskvartalet.

Vår brakkerigg på regjeringskvartalet er, av Brakkeaksjonen Øst, kåret til Årets brakkerigg i 2025.

Riggen er 31 meter høy, består av 60 lyse og moderne TEK17-moduler i 6 etasjer og har en kapasitet på 411 personer.

www.uco.no

A-blokka byr på noen av de mest dramatiske formene i regjeringskvartalet. Foto: Hufton + Crow Photography

A-blokka

A-blokka er det nye regjeringskvartalets ansikt utad og ett av tre historiske signalbygg i kvartalet.

Sindre Sverdrup Strand
sss@bygg.no

– A-blokka er det tydeligste og mest synlige bygget i det nye regjeringskvartalet. Arkitekten har formulert det sånn at vi har G-blokka, som er et signalbygg fra 1906, H-blokka, som er et signalbygg fra 1958, og A-blokka, som er et signalbygg fra 2025, forteller Statsbyggs prosjektleder for A-blokka, Steinar Støre, til Byggeindustrien.

I tillegg til å representere vår tids arkitektur i det nye regjeringskvartalet, skal A-blokka også være publikums dør til de utøvende styresmaktene. Her er publikumsinngangen, og her er funksjonene for kommunikasjon ut mot folket. Her er også gjennomsiktighet og kunst en stor del av det arkitektoniske uttrykket.

Intet sted er det tydeligere enn i pyramidehallen.

– Pyramidehallen er en del av samhandlingsstrøket som binder byggene sammen. Dette er ansiktet utad i regjeringskvartalet, sier Støre.

– Ikke mange som trodde

Et 700 kvadratmeter stort kunstverk laget av den samisk-finske kunstneren Outi Pieski pryder den skrå veggen inne i pyramidehallen. Verket kler en 51 meter høy betongvegg med en helning på 21 grader.

– Så vidt vi kjenner til, har ingen bygget en sånn vegg av samme høyde og dimensjon før. Det er ingen tvil om at dette er en ekstra krevende konstruksjon å bygge, og sikkerhetskravene til regjeringskvartalet gjør også at vi må levere konstruksjoner som er enda mer robuste enn vi vanligvis ville

Vi har så langt montert 20 000 tonn armering for ulike oppdragsgivere på det nye regjeringskvartalet

En solid partner for bygge- og anleggsbransjen

Telefon 90 85 34 77 | www.armeringsservice.no

HENT

**Vi bygger med ansvar
– for mennesker, samfunn
og fremtid.**

Oslo Låsservice

**24TIMER
SERVICE**

 90 54 22 22

Vi leverer robuste og fremtidsrettede dørmiljøløsninger som kombinerer høy sikkerhet, enkel administrasjon og lang levetid. Enten det gjelder utskifting av eksisterende dører, etablering av låssystem eller overgang til elektronisk adgang, sørger vi for en strukturert og profesjonell gjennomføring – med tydelig og forutsigbar kommunikasjon med oppdragsgiver.

Oslo Låsservice - en erfaren låsesmed og sikkerhetspartner for nye prosjekter, rehabiliteringer, næringsbygg og boligselskap.

Vi prosjekterer, leverer og monterer komplette dørmiljøløsninger – fra ordinære til mer komplekse løsninger med høye krav til sikkerhet, brann og design. Hos oss får dere én leverandør som tar ansvar for hele leveransen, fra tidlig planleggingsfase til ferdig montert løsning – og videre oppfølging og service etter overlevering.

TrioVing®
ASSA ABLOY
Sikkerhetssenter

I større prosjekter fungerer vi som faglig sparringspartner for entreprenør, byggherre, styre og forvalter. Vi sikrer god samhandling med andre tekniske fag og leverer solide løsninger som er enkle å drifte over tid.

Låsesmed – Leveranse, montering og service av mekaniske og elektroniske låssystemer.

Dører – Prosjektering, levering og montering av standarddører, sikkerhetsdører, brann- og spesialdører.

Alarm og Kamera – Alarm -og kameraovervåkning tilpasset næring, boligselskap og private boliger.

Adgangskontroll – Adgangssystemer for effektiv og sikker styring av adgang.

Universiell utforming – Løsninger som ivaretar tilgjengelighet, sikkerhet og brukervennlighet.

Oslo Låsservice AS
Smalvollveien 61. 0667 Oslo.
Tlf: 90 54 22 22 - www.oslolasservice.no - post@oslolasservice.no

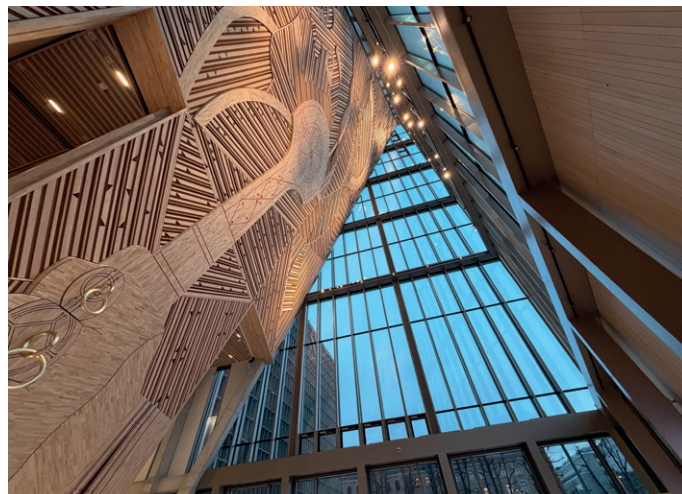
De tre bygningskroppene i første byggetrinn er forbundet med glass-bruer, her med A-blokka til høyre og D-blokka til venstre.

bygget. Denne veggen henger i den bakenforliggende betongkonstruksjonen, og summen av de sikkerhetsmessige og konstruksjonsmessige kravene er stor, understreker Støre.

Hvis skråveggen i pyramidehallen har vært vanskelig å konstruere, legger prosjektlederen til at den først og fremst har vært vanskelig å bygge.

– Veggen er bygget med en hengende forskaling som hang på undersiden. Vi var veldig usikre på

hvordan kvaliteten på betongoverflaten på den andre siden av veggen skulle bli, og vi hadde planer om å kle den inn. Vi antok at det ville bli for mange synlige avvik, men det har gått veldig bra, både med tanke på fremdrift, budsjett og kvalitet. Støpet lyktes så godt at vi valgte å åpne opp på baksiden og vise frem betongen. Det var ikke mange som trodde at det skulle gå så bra, sier han.

Pyramidehallen i A-blokka prydes av det ruvende kunstverket «AAhKA» av den samisk-finske kunstneren Outi Pieski. Foto: Frode Aga

Byggekunst

Prosjektleder hos totalentreprenør HENT, Lisa Granli bekrefter at betongveggen i pyramidehallen har vært en komplisert og krevende konstruksjon.

– Hele bygget er krevende, både med tanke på logistikk, rigg, beliggenhet og sikkerhet, men skråveggen er helt spesiell, og skråbjelken er også ingeniørkunst på høyeste nivå. Her har vi jobbet kontinuerlig med risikofylte operasjoner. Ingen

prosjekter hadde gjort dette før, men vi har jobbet i et team bestående av de mest kompetente folkene i landet, i et åpent samspill, samlokalisert. Da er det utrolig hva man kan få til. Skråbjelken som ligger på utsiden av bygget, er produsert og montert med millimetertåleranse. Her utarbeidet vi en egen metodebeskrivelse i samarbeid med Conform for nøyaktig produksjon og montasje. Det har vi ikke gjort før, forteller Granli.

Vi har levert fasadeelementer med innstøpt norsk granitt til D-blokken

OVERHALLA BETONGBYGG

Tlf. 74 28 06 00
overhallabetongbygg.no post@overhallabetongbygg.no

TAKTEKKING

Hesselbergtak har levert taktekkning til det nye Regjeringskvartalet.

HESELBERGTAK

hesselbergtak.no

Nivået på ingeniørkunst og byggekunst har vært skyhøyt i prosjektet. Ordet kunst har også vært et nøkkelord for mange av oppgavene som har blitt løst.

– Vi fikk også oppgaven med å flytte 220 tonn tung Picasso-kunst, jekke den opp og montere den på den nye fasaden. Vi har også montert et mindre Picasso-kunstverk inne. Disse kunstverkene finnes det bare én av i hele verden, så det var en ganske kul oppgave, forteller prosjektlederen.

De ikoniske kunstverkene «Fiskerne» og «Måken», tegnet av Picasso og sandblåst av den norske billedkunstneren Carl Nesjar, har ikke vært det eneste som har blitt omtalt som Picasso-kunst i prosjektet.

– Nei, vi har også noen egne multikunstnere i HENT som vi bare har kalt for Picassoene våre. De har blant annet stått for baksiden av skråveggen og noen plasstøpte betongstøyer som er finere enn pre-fab. Betongstøpene har vært en stor triumf og noe vi er veldig stolte av å ha gjort i egen regi, sier Granli.

Åpenhet og demokrati

Den skrå betongveggen utgjør én av tre vegger i pyramiden som skaper pyramidehallen. De andre

to veggene dannes av glassfasader bestående av et CCF-system (Closed Cavity Facade), som ifølge Statsbyggs prosjektleder Steinar Støre er lite brukt i Norge tidligere.

– Det er en lukket glassfasade med persiener mellom glasset. Et lite trykkluftaggregat presser konstant ren luft inn i hulrommet. Kombinert med de strenge sikkerhetskravene i bygget, er det ingen av oss som har vært med på å bygge noe slikt før, forteller han.

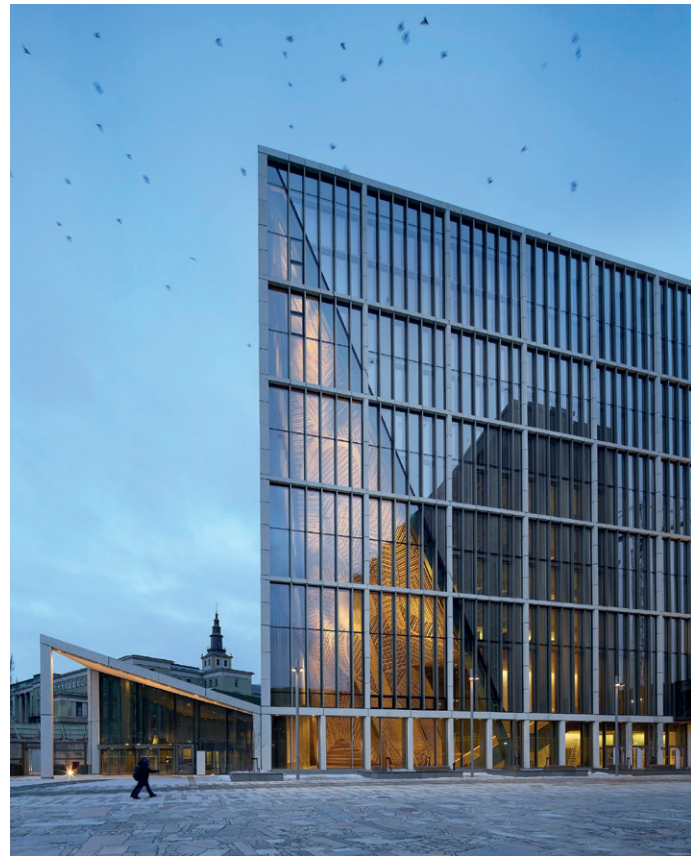
Det er nederlandske Scheldebouw som har levert fasadesystemet.

– Vi var veldig obs på at dette var en type fasade vi ikke hadde bygget før, men vi hadde med oss fasadeleverandøren, og de hadde mye erfaring, forteller Lisa Granli.

I tillegg til den spesielle pyramidehallen inneholder også A-blokka regjeringskvartalets nye pressesenter med saler for pressekonferanser, et stort konferanserom med plass til rundt 200 mennesker, auditorier med plass til et par hundre, en egen kafé og flere møterom. Mange av disse er konsentrert i et møterom-senter i underetasjen.

Åpen bok

A-blokka har også en toppetasje utrustet for mer og mindre høyti-

Den skrå betongveggen med det 700 kvadratmeter store kunstverket i pyramidehallen vises godt fra utsiden gjennom de store glassfasadene. Foto: Hufton + Crow Photography

Norsk Teknisk Installasjon

Stolt kvalitet – Lange tradisjoner

NTI har prosjektert og levert sanitær, varme, sprinkler og komfortkjøleanlegg til A-blokken i det nye regjeringskvartalet.

A-blokken er mer enn et bygg; det er Norges neste kapittel, og NTI er stolte av å være en del av denne historien.

Les mer om oss på www.nti.no eller besøk oss på sosiale medier

Norsk Teknisk Installasjon AS – St. Hallvards vei 3, 3414 Lierstranda – post@nti.no – Tlf 32 84 05 00

www.nti.no

Den lyse og luftige pyramidehallen i A-blokka gis ytterligere lys og varme av en utstrakt og kunstferdig bruk av tre.

Foto: Hufton + Crow Photography

delige tilstelninger med blant andre statsledere og delegasjoner fra andre land.

I tillegg til utadvendte funksjoner, skal blokka også huse Klima- og miljødepartementet (KLD) og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD) fordeles på A-blokka og H-blokka.

– Det har vært åpen bok og samspill i både planlegging og gjennomføring. Det er ikke så vanlig i så store prosjekter som dette, men det har nok vært et suksesskriterium i regjeringkvartalet. Prosjektet hadde risikert å drukne i varsler og krav hvis dette ikke var et samspillsprosjekt, sier Steinar Støre.

Kritisk kompetanse

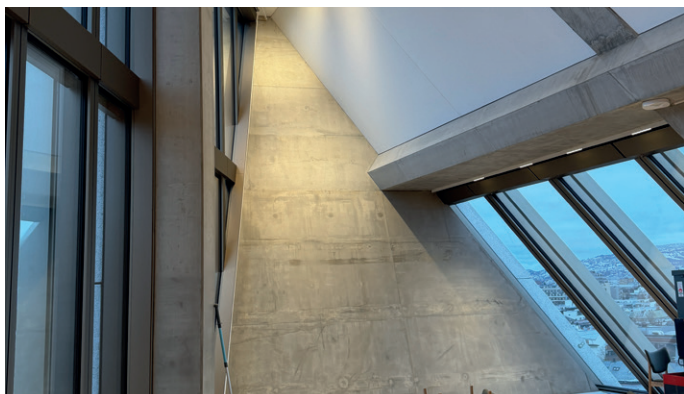
Lisa Granli i HENT, er enig i at samspillet i prosjektet har vært helt grunnleggende for hvorfor prosjektet har gått så bra som det har, med overlevering en måned før tiden, selv om byggestart på A-blokka kom nesten et helt år etter oppstarten på de to andre blokkene i regjeringkvartalet.

– Vi vant kontrakten i 2021, og startet første samspillsfase da, med byggestart neste år. Det er et krevende bygg, for å si det sånn, og vi

er utrolig stolte av det samspillet vi klarte å etablere og vedlikeholde gjennom dette prosjektet. Dette har vært et once-in-a-lifetime-prosjekt, og vi har aldri opplevd maken til godt samspill. Vi kunne aldri ha kommet i mål på denne måten uten et reelt samspill hvor alle har spilt åpnet, sier hun.

To av de aller viktigste aspektene ved prosjektet har vært personssikkerhet og objektsikkerhet. Med risikofylte og i flere tilfeller ukjente oppgaver har HMS vært øverst på alle agendaer. Samtidig har det vært viktig å ha god kontroll på bemanningen i et prosjekt med stort tidspress og uten mulighet til å hente inn ny bemanning på kort varsel.

– Vi har hatt en reservebenk av forhåndsgodkjent personell i hele byggeperioden. Spesialkompetansen har det vært spesielt kritisk å sikre oss, og vi har jobbet mye for å sørge for å holde på kompetansen. Da er det viktig at alle trives og har lyst til å komme på jobb. Det har vi gjort mange tiltak for å sikre, sier Granli.

Den opprinnelige planen var å kle inn den skrå betongveggen, men prosjektet gjorde om planene for å vise frem det gode arbeidet med betongen.

Foto: Frode Aga

A-blokka har flere konferanserom spesielt tilrettelagt for møter med pressen.

Foto: Frode Aga

VI HAR BYGGET KRITISK INFRASTRUKTUR TIL NYTT REGJERINGSKVARTAL

VEFLEN

post@veflen.no – Tlf 62 96 11 55 – [veflen.no](https://www.veflen.no)

D-blokka

D-blokka i det nye regjeringskvartalet viser norsk håndverk og norske materialer utad, men det er på innsiden at denne blokka virkelig åpner seg opp.

Sindre Sverdrup Strand
sss@bygg.no

Den elleve etasjer høye D-blokka er selve arbeidshesten i første byggetrinn av prosjekt Nytt regjeringskvartal. Blokka skal huse Utenriksdepartementet (UD), Statsministerens kontor (SMK) og Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD), i tillegg til felles kantene og servicetorg.

Statsbyggs prosjektleder for bygget, Carsten Spannagel, understreker at alle byggene i regjeringskvartalet skal være funksjonelle bygg, men at D-blokka er et av de mer funksjonelle i klassen.

– Her har vi valgt materialer som skal være langvarige – norske produkter, som Iddefjordgranitt i fasaden og mye norsk treverk, forteller Spannagel.

I hovedtrappen inne i bygget har blant andre et båtbyggeri bidratt for å bygge kunstferdig utformede rekkverk i tre.

– Målet har vært å bygge i god standard, men ikke absolutt øverste hylle. Når det er sagt er det høye kvaliteter rundt Statsministerens kontor, og det er mye fint håndverk å se i trekledningen og trappen innendørs. Jeg må virkelig rose entreprenør HENT her. De har lagt veldig mye fokus på detaljer og finish i dette prosjektet. De har tatt oppgaven med å bygge hus for Norges statsminister på strak arm. De har strukket seg langt, og har levert veldig god og høy kvalitet, sier Spannagel.

Respekt og verdighet

Prosjektleder Even Larsen i HENT understreker at de gjennom hele

Fasaden i D-blokka er kledd med store fasadeelementer av Iddefjordgranitt.

prosjektet har hatt et veldig klart bilde av viktigheten til prosjektet.

– Bakteppet for hvorfor vi skulle bygge dette, var jo terrorangrepet 22. juli, og det har vi med jevne mellomrom minnet oss selv på. Det er lett å glemme historikken når man er midt i en byggeprosess, men det har vært viktig for oss. Vi er med på noe som er større enn bare et nybygg, og det har vært viktig å gjennomføre dette med den re-

spekten og verdigheten prosjektet fortjener, sier han.

Arkitektens verdier om at det nye regjeringskvartalet skal være verdig, varig, vakkert og vennlig, har fulgt entreprenøren gjennom byggetiden.

– Dette skal være demokratiets hjerte og folkets stolthet. Vi har bygget med veldig fokus på sikkerhet, men det er fortsatt en tydelig transparen i bygget, sier Larsen.

AGAIA HAR VÆRT HOVEDENTREPRENØR FOR SAMSPILLSENTREPRISE K205 – BYROM, SIKRING OG INFRASTRUKTUR I NYTT REGJERINGSKVARTAL

Leveransen omfatter gater og byrom på ca 34 000 m², med integrert perimetersikring, tekniske anlegg, nye granittdekker, fonteneanlegg, planter og trær samt kunstinstallasjoner.

Et komplekst prosjekt der kvalitet, presisjon og samarbeid har vært avgjørende.

Vi takker Statsbygg for tilliten og godt gjennomført samspill – og ser frem til videre samarbeid.

Sammen setter vi standarden for en bærekraftig fremtid

Pablo Picasso: Hiskeris © Succession Pablo Picasso / BOINC 2020

Kunstferdig støpte betongsøyler spiller godt på lag med et treinteriør som fungerer som et eneste stort møbel som forbinder byggene innvendig. Foto: Frode Aga

Testet systemet

Den delen av bygget som forbinder D-blokka med de andre ferdigstilte byggene i regjeringskvartalet, har store glassfasader, men mesteparten av det som er en stor kontorblokk, er norsk naturstein. Granittfasaden består av 584 prefabrikerte steinkledde fasadelementer som er løftet på plass med kran. Elementene veier så mye som tolv tonn på det meste, med lengder på opptil 7,2 meter høyde på rundt fire meter.

HENTs prosjektleder forteller at de forberedte seg godt før den store fasademontasjen.

– Vi brukte god tid i forkant på å finne ut hvordan vi skulle montere fasaden, og vi gjorde fullskala tester. Koordineringen av kranene og transporten på plassen har vært veldig viktig, og vi ville være helt sikre på at vi kunne gjennomføre fasademontasjen som planlagt. Med begrenset lagringsplass, var det kritisk nødvendig med god logistikkplanlegging, sier Larsen.

– Montasjen gikk veldig bra. Jeg må også si at råbygget er veldig sammensatt og tverrfaglig, og her er det gjort en uvurderlig god

jobb. Det er mange leveranser i dette prosjektet som nesten ingen vil se, som rør, elektro og ventilasjon, hvor det er gjort en formidabel jobb med stor faglig stolthet. Man er aldri bedre enn det svakeste leddet, men her har vi spilt hverandre gode og tilrettelagt for hverandres produksjon hele veien, legger Larsen til.

Samlingspunkt

Statsbygg prosjektleder Carsten Spannagel bekrefter at D-blokka har gode indre kvaliteter.

– Bygget har en rettvinklet arkitektur sett utenfra, men åpner seg opp innvendig. D-blokka har et veldig fint atrium fra andre til niende etasje som slipper inn naturlig lys inn i midten av bygget. Frem til C-blokka står ferdig, er også dette området den eneste felles kantinen i regjeringskvartalet. Dette blir et samlingspunkt for alle som jobber her, forteller han.

En annen fellesfunksjon som har fått en del omtale i mediene, er den store forsamlingshallen i blokka, som også har garderobe, sportsgulv og basketballkurver.

Glass og stein gjør D-blokka til et mer lukket, men samtidig åpent bygg.

En representant fra Senterpartiet har blant annet kalt dette for Norges dyreste idrettshall fra Stortingets talerstol. Spannagel mener kritikerne bommer på målet.

– Denne salen skal først og fremst være et sted hvor man kan samle et helt departement til store fellessamlinger, hvor departementslederne skal kunne møte de ansatte ansikt til ansikt. Det gjør man ikke så ofte, så da var det nærliggende at lokalet også kan brukes til andre ting. At salen omtales som en basketballbane, blir ikke riktig, sier han.

God arbeidsplass

Selv med mange kritiske blikk utenfra forteller prosjektleder Even Larsen i HENT at stemningen innad i prosjektet har vært svært god.

– Tilbakemeldingene vi har fått fra mange, er at de ikke har hatt lyst til å forlate prosjektet, fordi det har vært forutsigbart og godt å jobbe her. De har følt seg sett. Vi har lagt mye fokus på ledelsesoppfølging og ledelseskontroll for å skape denne forutsigbarheten og for å avklare forventninger med håndver-

kerne. Det har vært med på å skape stolthet i teamet, forteller han.

På det meste har det vært rundt 300 håndverkere inne samtidig i D-blokka.

– Selv om det er naturlig å fokusere på det som er levert, mener jeg også vi bør nevne at ti prosent av utførte timeverk er utført av lærlinger som har startet og avsluttet læretiden sin i dette prosjektet. Mange har oppnådd bestått svenneprøve i D-blokka, forteller han.

Prosjektlederen er stolt av prosjektet som nå er overlevert og tatt i bruk.

– Både samarbeidsformen, kontraktsformen og menneskene har fungert godt. Vi har også hatt et godt HMS-samarbeid på tvers i regjeringskvartalet; HENT, Veidekke, Skanska, Agaia og andre entreprenører. I utgangspunktet er vi konkurrenter i en eller annen form, men her har vi lært av hverandre. Det har vært et løft. Alt fra grunnarbeidet til renholdet er gjort med kvalitet i alle ledd. Dette er et prosjekt vi kan stå godt inne for.

I både byggeprosessen og i selve bygget er det lagt mye arbeid i å sørge for god objektsikkerhet. Foto: Frode Aga

Hovedtrappen i D-blokka har blant annet et helt unikt rekkverk i norsk tre bygget av Bico Bygg og Innredning og Risør Båtbyggeri. Foto: Frode Aga

Vi gratulerer med det nye regjeringskvartalet!

Et verdig, varig, vakkert og vennlig landemerke, åpent mot byen, og med tydelig forankring i norske verdier som åpenhet, tilgjengelighet og natur.

Hilsen oss i prosjekteringsgruppen:

Nordic
Office of
Architecture

COWI

RAMBOLL

AAS-JAKOBSEN
Part of Norconsult

asplan
viak

AV

bjørbekk
lindheim

SA

H-blokka

Høyblokka i regjeringskvartalet ble direkte rammet av bombeangrepet 22. juli. Nå er det gjenåpnet i gammel 50-tallsprakt med moderne kvaliteter.

Sindre Sverdrup Strand

sss@bygg.no

22. juli 2011 ble høyblokka i regjeringskvartalet rammet direkte av en kraftig bilbombe. Åtte personer mistet livet, ni ble alvorlig skadet, og i tillegg ble minst 200 mennesker fysisk skadet med kutt-, brudd- og hørselsskader.

Bygget selv ble påført store ødeleggelser.

Nå er kontorblokka som siden åpningen i 1958 og frem til terrorangrepet 22. juli 2011 huset Statsministerens kontor, åpnet igjen.

– Nå er det Justis- og beredskapsdepartementet som bruker mesteparten av blokka, og så sitter Digitaliserings- og forvaltningsskoledepartementet i noen etasjer. Noen av de ansatte som har flyttet tilbake i bygget, opplevde terroren selv, og det har nok vært følelsesladd for noen av dem å komme tilbake, men det er i dag ingen synlige spor i bygget etter terroren. Det er mye treverk, og det er en god del 50-tallssjarm i det nyåpnede bygget, forteller Statsbyggs prosjektleder Carsten Spannagel.

Gamle vinduskarmen i teak er frisket opp og gjenbrukt. I den mest utadvendte fasaden, som vender seg mot Akersgata og Johan Nygaardsvolds plass, har den rehabiliterte høyblokka fått gammel teak i de nye fasadene, mens eik med lignende fargeprofil er brukt i fasaden som vender seg mot Grubbegata.

Godt fornøyd

Antikvariske hensyn har blitt høyt prioritert i rehabiliteringen av det viktige bygget.

– Det har vært viktig å finne en god balanse mellom kulturminnevern og samtidig etablere et funksjonelt og moderne kontorbygg med god fleksibilitet. Det har vært spesielt krevende med tanke på at dette er et gammelt bygg med lave etasjehøyder, men bygget er nå helsprinklet med balansert ventilasjon. Tilbakemeldingene fra de som har flyttet inn, er at det er godt fornøyd, og Riksantikvaren er også fornøyd. Vi har vunnet Norsk lyspris, og vi har også fått hederlig omtale i Betongtavlen. Det er ofte vanskelig å få inn nok naturlig lys i gamle kontorbygg, men H-blokka har mange vinduer langs de lange fasadene, og bygget er smalt, så lyset når godt inn i lokalene fra begge sider av bygget, forteller Spannagel.

I tillegg til en utvendig og innvendig oppfrisking og tilbakeføring til de visuelle kvalitetene fra byggeåret, har rehabiliteringen involvert riving av de to toppetasjene som ble bygget på slutten av 1980-tallet.

Bærekonstruksjonene i bygget er også styrket som en del av rehabiliteringen.

– Bygget er styrket, men vi sier naturligvis ikke hva vi har gjort der. H-blokka er tilpasset dagens krav, med dagens snølast og vindlast, forteller Spannagel.

Krevende og spennende

Prosjektleder Stian Carlsen i total-

Fasaden mot Johan Nygaardsvolds plass og Akersgata er rehabilitert med gjenbrukt teak.

entreprenør Skanska Norge forteller at rehabiliteringen av H-blokka har vært et krevende, men også et givende prosjekt.

– Det har helt klart vært utfordrende, men det har vært et veldig spennende prosjekt å jobbe på. Noe av det første vi gjorde på plassen, var å rive de to toppetasjene parallelt med at Veidekke jobbet med kjelleren rundt bygget. Vi måtte da demontere betongelementer som var hengt som parapeter på toppen av bygget samtidig som det pågikk arbeid på bakken. Det krevde mye koordinering og planlegging med Veidekke for å løse det på en sikker måte, men det gikk også veldig bra, forteller Carlsen.

I tillegg til at 16. og 17. etasje ble revet, har Skanska også reetablert en inntrukket 15. etasje til slik den opprinnelig var.

Innvendig har entreprenøren åpnet bygget opp og tilpasset arealer og teknikk til dagens krav og behov.

– Man har måttet prosjektere rundt den bygningskroppen som allerede var der, men Team Urbis hadde jobbet mye med prosjekteringen lenge før vi kom inn. Men det er klart at ting materialiserer seg på en helt annen måte når entreprenør kommer inn. Vi har jobbet godt med rådgiverne og med tekniske totalentreprenører i samspillet her. Det har gitt veldig god effekt å sparre med dem, forteller Carlsen.

Tidsriktig

Innvendig har hovedtrapperomene blitt bevart og restaurert, men ellers er det meste av interiøret nytt.

Enkelte vinduskarmen i teak er,

OTRETEK.

Komplette løsninger i tre.

- Akustiske løsninger
- Vegg og Himling
- Spesialinnredning
- Fastinventar
- Overflate-/brannbehandling

Otretek.no - 72 40 46 00

Høyblokka fra 50-tallet fremstår som ny etter gjenåpningen.

Statsrådsalen i H-blokka er gjenskapt i tråd med den opprinnelige 50-tallsstilen.
Foto: Hufton + Crow Photography

i likhet med fasadematerialene i teak, hentet ut og restaurert.

– Det var ikke alt som overlevde eksplosjonen, men man har tatt vare på det som kunne gjenbrukes. Innvendig har det også kommet inn mye nytt, men her er det brukt gode og tidsriktige materialer for å føre bygget tilbake til en identitet som man kjenner igjen fra 50-tallet, samtidig som bygningskroppen er oppgradert til dagens standard med tanke på lyd, lys, U-verdi og sikkerhet, forteller prosjektlederen.

Rundt 1.400 vinduer er blant annet skiftet ut.

– Vi er veldig fornøyde med resultatet, og synes prosjektet som helhet har blitt kjempefint. Det er noe eget å føre et bygg tilbake i stedet for å bygge nytt, og det er rett og slett kjempespennende, sier Carlsen.

Outstanding

Skanskas prosjektleder er, i likhet med prosjektdirektør Jard Bringedal, godt fornøyd med å ha

oppnådd Outstanding-karakter på rehabprosjektet.

– Det har vært veldig krevende, og vi har utarbeidet mye dokumentasjon på prosjektet for å lykkes med sertifiseringen. Å hele tiden være på vakt for å ha full kontroll på alle miljøkrav har uten tvil krevd litt ekstra av oss, men da er det også ekstra morsomt når man klarer å levere. Som bransje og som firma er vi opptatte av å strekke oss litt ekstra på miljø, og det har vi gjort her, sier han.

Prosjektlederen mener godt samspill har vært nøkkelen til å komme i mål på både miljø, kvalitet, tid og pris.

– En av fordelene med å jobbe for Statsbygg, er at de er fremoverlente med samspillmodellene de bruker, og i regjeringskvartallet har dette fungert veldig godt. Samspillet har vært nøkkelen til suksess, sier Carlsen.

Norlock

Totalleverandør av komplett dørmiljø